

**ልዑል እግዚአብሔር፤
እንኳን፤ ለጳጉቱ (ዕሥራ ምዕቱ)
የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፤
በዓላተ ጥምቀትና ቃና ዘገሊላ፤
እንዲሁም፤
ለቅድስት ድንግል ማርያም፤
የአስተርእዮ ፍልሰተ ሥጋዋ በዓል፤
በደኅና አደረሰን!**

በታኅሣሥ 1 ቀን እኩለ ሌሊት፤ ለታኅሣሥ 2 ቀን አጥቢያ የሚጀምረው፤ **ጾመ ማርያም**፤ “ከተራ” በሚባለው፤ ጥር 0 ቀን በሚውለው፤ የጥምቀት ዋዜማ ያበቃል።

በማግሥቱም፤ ጥር 01 ቀን የሚውለው፤ ታላቁ፤ የጌታችን፤ የመድኃኒታችንና የአምላካችን፤ የኢየሱስ ክርስቶስ በዓለ ጥምቀት፤ በከፍተኛ የሐሜት መንፈስና የፋሲካ ደረጃ ይከበራል።

ከዚህ፤ ከጌታችን በዓለ ጥምቀት ተነሥቶ፤ ጥር " 1 ቀን በሚውለው፤ በእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የፍልሰተ ሥጋዋ በዓል በኩል አልፎ፤ የኪዳነ ምሕረት ዓመታዊ በዓለ ዝክር እስከሚውልበት፤ እስከየካቲት 06 ቀን ድረስ ባሉት ወራትና ሳምንታት ውስጥ ስለሚከበሩት በዓላት፤ የሚከተለውን ማብራሪያ አቅርቦንላችኋል፡-

ዘመነ አስተርእዮ።

“አስተርእዮ” ምን ማለት ነው? ለምሳሌ፤ “አስተርእዮ ማርያም” እየተባለ፤ በዘልማድ እንደሚነገረው አባባል፤ በበዓላት ላይ እየተቀጸለ የሚደመጥ ዘይቤ አለ፤ ግን፤ እንዲህ የሚባለው፤ ለምንድር እንደኾነ፤ ልናውቀው ይገባል።

“አስተርእዮ”፤ “ታየ”፤ “ተገለጠ” የሚል ትርጉም ካለው፤ “ተርእዮ” ከሚለው የግእዝ ቃል፤ የተገኘ ነው፤ “በገሃድ መታየት”፤ “በይፋ መገለጥ” ማለት ነው። ከዚህ የተነሣ፤ ከበዓለ ጥምቀት አንሥቶ፤ እስከጾመ ኢትዮጵያ (ጾመ ነነዌ) ድረስ ያለው ጊዜ፤ “ዘመነ አስተርእዮ” ይባላል። እንዲህ የተባለበትንም ምክንያት፤ ከዚህ የሚከተለው ሐተታ ያብራራዋል፡-

አስተርእዮ፤ “የዲያብሎስን ገዢነት፤ የኃጢአትን ቀንበርና የሞትን ፍጹም፤ ለአንዴና ለመቼውም ጊዜ በመደምሰስ፤ ፍጥረቱን ኹሉ ለማዳን፤ ወደዓለም ይመጣል!” ተብሎ፤ ትንቢት ተነግሮለትና ሱባዔ ተቆጥሮለት፤ በተስፋ የሚጠበቀው፤ እግዚአብሔር ወልድ፤ ፍጹም ሰው በመኾን፤ በቅድስት ድንግል ማርያም ማሕፀን፤ በመንፈስ ቅዱስ ግብር፤ ያለወንድ ዘር ተፀነሰ፤ ከእርሷ፤ በድንግልና ተወልዶ፤ የሰው ልጅ ተባለ፤ ከኃጢአት በቀር፤ በካውን የሰውን ሥራ እየሠራም፤ ለሠላሳ ዘመን በምድር ላይ ተመላለሰ። ከዚህ በኋላ፤ በዮርዳኖስ ወንዝ መካከል ቆሞ ሣለ፤ አባቱ፤ እግዚአብሔር አብ፤ ድምፁን በማሰማት፤ መንፈስ ቅዱስ፤ በርግብ አምሳል፤ ራሱ ላይ በመቀመጥ፤ እርሱ ራሱም፤ በአዋጅ ነጋሪው፤ በዮሐንስ እጅ በመጠመቅ፤ ማንነቱን፤ በይፋ ገለጠ!” ማለት ነው።

ይህ ወራት፡ የማይታየው፡ የአምላክ አካልና ባሕርይ፡ ከሚታየው፡ የሰው አካልና ባሕርይ ጋር ተዋሕዶ የተገለጠበትንና ማንነቱ በገሃድ የታወቀበትን ምሥጢር በማብራራት፡ ምሥራቹ የሚነገርበት፡ በዚህ መለኮታዊ የቸርነት ድርጊትም፡ ሰው ኹሉ፡ ደስታውን የሚፈጽምበትና ምስጋናውን፡ ለፈጣሪው የሚያቀርብበት ጊዜ ስለኾነ፡ “ዘመነ አስተርእዮ” መባሉ፡ ትክክልና ተገቢ ኾኖ ይገኛል።

ከጥምቀት ጋር፡ ከእርሱም በኋላ፡ በዚህ፡ በዘመነ አስተርእዮ የሚከበሩት በዓላት፡ ከዚህ የሚከተሉት ናቸው፡-

በዓለ ጥምቀት።

ጥምቀት፡ በክርስቲያኑ ዓለም ካሉ ሕዝቦች ኹሉ ተለይቶ፡ በእኛ፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ ብቻ፡ በታላቅ ድምቀት የሚከበርበትን ምክንያት ማወቁ፡ ለእየራሳችን ብቻ ሳይኾን፡ ለሌሎችም ለማስረዳት ይጠቅማል፤ ያስፈልጋልም።

ምክንያቱ፡ እንዲህ ነው፡- በዘመነ አስተርእዮ ከሚከበሩት በዓላት መካከል፡ ዋናው፡ እንደምታውቁት፡ “ጥምቀት” ነው። በተዋሕዶ የከበረው፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክነትና ፍጹም ሰውነት፡ ለዓለሙ ተገልጦ የተመሰከረበት፡ መታሰቢያውም፡ ጥር 01 ቀን እንዲውል የተደረገው፡ የጥምቀቱ በዓል፡ “ከተራ” ከሚባለው፡ ከዋዜማው ጀምሮ፡ በታላቅ ድምቀት ይከበራል።

ለበዓሉ ሥርዓት ማስፈጸሚያ የሚያስፈልገውን፡ ባሕረ ጥምቀት፡ ውኃውን፡ ከወንዝ፡ በቦይ መርተውና ከትረው (ገድበው) የሚያዘጋጁበት፡ ለመንበረ ታቦቱ ማሳረፊያና ለቀዳስያኑ ማገልገያ፡ ለደባትሩም ማሕሌት መቆሚያና ለምእመናኑ መሰባሰቢያ የሚኾኑት ድንኳኖች የሚተከሉበት፡ በዚያ፡ በባሕረ ጥምቀቱ አካባቢ የሚያድረውም ሰው፡ በየወገኑ፡ የየራሱን ዳስ የሚቀልስበት ዕለት ስለኾነ፡ ይህ፡ የጥምቀት በዓል ዋዜማ፡ “ከተራ” ይባላል። “መከተር” (ውኃ መገደብ) ከሚለው ቃል የወጣ ነው።

በዘመነ ኦሪት፡ እሥራኤል፡ ከግብፅ ከወጡ በኋላ፡ “ምድረ ርስት” ወደተባለችው፡ የከነዓን አገር ከመግባታቸው በፊት፡ አርባ ዓመት ሙሉ፡ በሲና ምድረ በዳ ሲንከራተቱ፡ ማደሪያቸው፡ ድንኳንና ዳስ ስለነበረ፡ የኋላ ትውልድ፡ ያን፡ የመከራና የፈተና ዘመን እንዳይረሳ፡ “የዳስ በዓል” እያሉ፡ በያመቱ እንዲያከብሩት፡ እግዚአብሔር አዝዟቸው ነበረ።

እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በኪዳነ ኦሪቱ የብሉይ ዘመን፡ በዚያው፡ በኦሪቱ ሥርዓት፡ ስናከብረው ከቆየን በኋላ፡ በመጨረሻ፡ በዘመነ ክርስትና፡ በጥምቀት ተክተን፡ በዓሉን፡ እነሆ፡ ዛሬ በሚታሰብበት መልክ ማክበራችንን ቀጠልን። ስለዚህ፡ ካህናቱ፡ በተንቁጠቁጠ መካናጸፊያ ተሸክመው፡ በዝግታ እየተራመዱ፡ በክብር የሚያንገላገሉት፡ የአዲስ ኪዳኑ ታቦት፡ የተዋበ ልብሰ ተክህና በለበሱ፡ መብራትና መስቀል፡ የማዕጠንተ ወርቅ ጽንሐ፡ ዣንጥላና ድባብ በያዙ ልኡካን ተከብረው፡ በማኅሌታውያኑ ደባትር ሃሌታ፡ በወጣት መዘምራን ደስታ፡ በወንዶች ሆታና በሴቶች እልልታ ታጅቦ፡ በበዓሉ ዋዜማ፡ ከቤተ መቅደሱ ይነሣል። በዚህ መልክ፡ ወደወንዝ፡ ወይም፡ ወደከተራው ቦታ ይወርድና በዚያው አድሮ፡ በማግሥቱ፡ በዋናው የጥምቀት በዓል ዕለት፡ በታላቅ ብሔራዊ ክብር፡ ወደመካነ መንበሩ ይመለሳል። ለዚህ ሥርዓታችን መነሻ የኾነውን ምክንያት፡ እንዲህ በሚል ቃል እናጠቃልልላችኋለን፡-

እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በጥምቀት በዓል የምናካኪደው ሥርዓት፡ እግዚአብሔር፡ ለእሥራኤል ልጆች፡ “አወርሳችኋለሁ!” ብሎ፡ ተስፋ ወደሰጣቸው ምድረ ርስት ይገቡ ዘንድ፡ የኢየሱስ ክርስቶስና የድንግል ማርያም ተቀዳሚት አርአያ የኾነችውን ታቦተ ጽዮንን፡ የኦሪቱ ካህናት ተሸክመው፡ የየርዳኖስን ወንዝ እንዲያቋርጡ፡ ትእዛዝ ሰጥቷቸው፡ ወንዙን ሲሻገሩ፡ የወንዙ ውኃ፡ ከኹለት ተከፍሎና በራሱ ኃይል፡ ተከትሮ ቆሞላቸው፡ ሕዝቡ፡ በቀይ ባሕር እንደኾነው፡ በደረቁ መሬት ለመሻገር የቻሉበትን የእግዚአብሔርን ቸርነት ያስታውሰናል።

እንደዚያን ጊዜ ኹሉ፡ ዛሬ፡ በዘመነ ሓዲስ ደግሞ፡ አማናዊቷ፥ ሕያውቷና ዘለዓለማዊቷ ታቦተ ጽዮን ከኾነችው ከድንግል ማርያም የተወለደው፡ አማናዊው፥ ሕያዊውና ዘለዓለማዊው ጽላተ ኪዳን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ወደዮርዳኖስ ወንዝ ወርዶ፡ በዮሐንስ እጅ ከተጠመቀ በኋላ፡ በእርሱ ጥምቀት፡ እኛ፡ ከዲያብሎስ የባርነት አገዛዝ፡ ነጻ ወጥተን፡ የእግዚአብሔር ልጆች የመኾንን ክብር እንድንቀዳጅ ማድረጉን እንዳንዘነጋ፥ ከዚህ የተነሳም፡ ከኃጢአት፡ ወደጽድቅ፥ ከሞት፡ ወደሕይወት ተሻግረን፡ ዘለዓለማዊቷን የእግዚአብሔርን መንግሥት የወረሰን መኾናችንን ያረጋግጥልናል።

የቤተ ምልክትናው ሠራዊት፡ “ተመልከት ዓላማህን! ተከተል አለቃህን!” በሚለው መርህው መሠረት፡ ከታቦቱ ፊት፡ “ኢትዮጵያ ታቦጽሕ እደዊሃ ኀበ እግዚአብሔር” እና “ሞአ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ” የሚለው መለኮታዊ ማኅተም በመካሉ የሠፈረበትን፡ የባለመስቀል መያር ሰንደቅ ዓላማውን አንግቦ ይቀድማል፤ በመካከሉ፡ የቤተ ሕዝቡ ወገን የኾነው፡ ወንዱም፡ ሴቱም፥ ሕፃኑም፡ ሽማግሌውም፡ ፀዳ (ነጫጭ) የክት ልብሱን ለብሶ፡ በሆታና በእልልታ ይከተላል፤ ከዚያም፡ የቤተ ክህነቱ ዘርፍ የኾኑት መዘምራት ቀጥለው፡ በመቋሚያና በጸናጽል፥ በከበሮና በማኅሌት እያሸበሸቡ ይጓዛሉ። ከታቦቱም በኋላ፡ የቤተ ክህነቱ፥ የቤተ ምልክትናውና የቤተ ሕዝቡ ባለሥልጣናት፡ ታቦቱን ያጅባሉ።

ይህም የሚኾነው፡ ከኪዳነ ልቦናው ዘመን ጀምሮ፡ ሲሠራበት ከቆየው፡ ከጥንታዊው የኢትዮጵያውያን ሥርዓት ጋር ተዋሕዶ የቀጠለውን፡ የቅርቡን፡ የኪዳነ አሪቱን ዘመን ሥርዓት ለማስታወስ ያህል ነው። ያም፡ ንጉሠ ዳዊት፡ ታቦተ ጽዮን፡ በእሥራኤል ካህናትና ሕዝብ ተረስታና ተጥላ ከነበረችበት ሥፍራ፡ ወደኢየሩሳሌም ከተማ በአጀብ አምጥቶ፡ ባዘጋጀላት የማረፊያዋ ድንጋን ውስጥ ባስገባት ጊዜ፡ ከደስታው ብዛት የተነሳ፡ ከከብት እረኝነት አንሥቶ፡ ለሕዝብ መሪነት ባበቃው ፈጣሪው ፊት፡ ራሱ፡ በካህናቱና በሕዝቡ ፊት አብሮ እየዘመረ፥ እያጨበጨበና እየዘለለ፡ የምስጋና ስሜቱን ይገልጽ የነበረበትን ምሳሌ የተከተለ መኾኑ ነው።

ጥምቀት፡ የእኛም፡ የየግላችን በዓል ስለመኾኑ።

የጥምቀት በዓል፡ የኢየሱስ ክርስቶስ በዓል ብቻ አይደለም፤ በእርሱ ጥምቀት ተቀድሰንና ተጠምቀን፡ የእግዚአብሔር ልጆች ለመኾን የበቃነው፡ የእኛም፡ የሰው ልጆች የኾንነው፡ የኢትዮጵያውያን በዓል ጭምር ነው እንጂ።

በዓሉ፡ በመጀመሪያ ነገር፡ በአዲሱ ኪዳን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ የራሱን ማንነት፡ ለዓለም የገለጸባትንና ያስመሰከረባትን፡ ጥምቀቱንና ቀንቱን ያስታውሰናል፤ ቀጥሎ፡ የኹሉ ፈጣሪና አምላክ የኾነው እርሱ፡ ለእኛ አብነት የኾነውን የጥምቀትን ሥርዓት፡ ራሱ ፈጽሞ፡ እኛም፡ ያንኑ ሥርዓት በመፈጸም፡ የመንፈስ ቅዱስን ጸጋ ተቀብለን፡ የእግዚአብሔር ልጆች ለመኾን የበቃንበትን አምላካዊ ፍቅርና ቸርነት፥ ከዚህ የተነሳም፡ የተቀዳጀነውን፡ ይህን፡ ወደር የሌለውን ዘለዓለማዊ የመጨረሻ ክብር፡ አጉልቶ ያሳየናል።

አዎን! ሐዋርያው፡ “የእግዚአብሔር ልጆች' ተብለን ልንጠራ፡ አብ፡ እንዴት ያለውን ፍቅር እንደሰጠን እዩ! እንዲሁም ነን።” ያለውን በማዘከር፡ የጥምቀት በዓል፡ ከእግዚአብሔር፡ በመንፈስ ቅዱስ ተወልደንና ለዘለዓለም ሕይወት ተጠርተን፡ “የእግዚአብሔር ልጆች' የተባልንበትና የእግዚአብሔር መንግሥት ወራሾች የኾንንበት፡ የየራሳችን የልደት በዓል ነው!” ብለን፡ አምነን፡ በንጹሕ ምስጋናና በፍጹም ደስታ የምናከብረው ታላቅ በዓላችን ነው። (1ኛ ዮሐ. 3፥ 1።)

በዓለ ጥምቀትን፡ እኛ ኢትዮጵያውያን ብቻ፡ ከሌላው የክርስቲያኑ ዓለም ተለይተን፡ እጅግ በተመሰጠ፡ መንፈሳዊው ስሜት የምናከብርበትን ምክንያት የሚያመለክተውን፡ እንዲህ የሚለውን አጭር ትንተና በማጠቃለል አቅርቦንላችኋለን፡ ተመልከቱት፡-

1ኛ፡ “በኖኅ ዘመን፡ የእግዚአብሔርን ትዕግሥቱን፡ ደጅ እየጠኑ የነበሩት፡ ጥቂቶቹ፡ ስምንት ሰዎች፡ መርከብን ሠርተው፡ ከጥፋት ውኃ እንደዳኑባት ኹሉ፡ አኹንም፡ እኛን፡ በዚያው አምሳል፡ በጥምቀት ያድነናል፤ ሥጋን፡ በእድፍ በመታጠብ አይደለም፤ በእግዚአብሔርና በጌታችን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ በማመናችን፡ በበጎ ሕሊና የሚፈጸመውን መልካም ግብርን ያስተምረን ዘንድ ነው እንጂ።” በሚለው የመጽሐፍ ቃል መሠረት፡ እግዚአብሔር፡ የኪዳነ ልቦናዎን የኖኅ መርከብ፡ በባሕረ ነጋሽ ላይ ያሻገረበት መለኮታዊና ምስጢራዊ ሥርዓቱ፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ ከጥንት ጀምሮ፡ ተጠብቆ ሲሠራበት የቆየ በመኾኑ ነው።

2ኛ፡ ኢያሱ፡ የኪዳነ ኦሪቷን የእግዚአብሔር ታቦት በተሸከሙ ካህናት፡ የእሥራኤልን ሕዝብ፡ በዮርዳኖስ ባሕር የማሻገሩ ዜና መዋዕል አብሮ የሚገኝበትን፡ ቀደም ብለን ያወሳንላችሁን የታቦተ ጽዮንን ዝክረ ነገር የሚያካትተው፡ የኪዳነ ኦሪቱ ሥርዓት፡ በኢትዮጵያ፡ ከቀደመው ጋር ተዋሕዶ፡ እንዲቀጥል በመደረጉ ነው።

3ኛ፡ ትንቢቱ ኹሉ ተፈጽሞ፡ ተስፋውም ኹሉ ደርሶ፡ እግዚአብሔር፡ ሰው መኾኑ ከተገለጸ በኋላ፡ በመጥምቁ ዮሐንስ ይሠራበት የነበረው፡ የንስሐ ጥምቀት ሳይቀር፡ ጌታችን፡ ለኒቆዲሞስ በገለጸው የጥምቀት ምስጢር መሠረት፡ የኪዳነ ልቦናውና የኪዳነ ኦሪቱ ሥርዓታት፡ ኹሉም፡ በአዲሱ ኪዳነ መንፈስ ቅዱስ ታድሰው፡ ዛሬ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ፡ የአዲስ ኪዳኑን ታቦት የተሸከሙ ካህናት፡ ወደወንዙ፡ ወይም፡ ወደከተራው የሚወርዱበት ሥርዓት በመተካቱ ነው። (1ጴጥ. 3፥ - " 1። ኢያ. 3፥ 1-07። ዮሐ. 3፥ 1-05።)

ኢትዮጵያውያን፡ በዚህ በዓላችን ጊዜ፡ “ክርስቶስ ተጠምቀ እሰይ! ወለደነ ዳግመ እማይ!” ማለትም፡ “ክርስቶስ፡ ስለተጠመቀ ደስ ይበለን! እኛም፡ በጥምቀት፡ ከውኃና ከመንፈስ ቅዱስ፡ እንደገና እንድንወለድ አደረገ!” የሚለውን የምስራች ቃል፡ እንለዋወጣለን። ይህ የደስታ መንፈስና ሥርዓት፡ እንደዘመነ ትንሣኤ፡ እስከጥር " 1 ቀን ድረስ ይቀጥላል።

በበዓሉ ዕለት፡ ከዚህም ቀን ጀምሮ፡ በዚሁ ወራት የሚነገረውና የሚሰማው፡ የሚሰበከውና የሚዘመረው፡ ስለምስጢረ ጥምቀት ይኾናል።

ቃና ዘገሊላ፡

ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በዮርዳኖስ ወንዝ፡ በአዋጅ ነጋሪው ዮሐንስ እጅ በተጠመቀ ጊዜ፡ ከድንግል ማርያም ተወልዶ፡ ሰው የኾነው፡ የእግዚአብሔር ወልድ ማንነት በይፋ ተገልጦ ከታወቀ ወዲህ፡ ወዲያው ተከታትሎ፡ በሦስተኛው ቀን፡ ይኸው ማንነቱ፡ በበለጠ ግዙፍ ማስረጃ የተረጋገጠበት የመጀመሪያው ተአምር፡ “ቃና ዘገሊላ” በምትባለው ቦታ፡ ተፈጽሞ ታየ። ከበዓለ ጥምቀት ቀጥሎና ተያይዞ የሚከበረው “የአስተርእዮ” በዓል፡ “ቃና ዘገሊላ” ይባላል።

“ገሊላ”፡ ዋና ከተማው፡ “ናዝሬት” የኾነ፡ ቀድሞ፡ የፍልስጥኤም፡ ዛሬ፡ የእሥራኤል ክፍለ አገር አውራጃ ሲኾን፡ “ቃና”፡ በገሊላ የምትገኝ፡ መንደር ናት። በዓሉ፡ “ቃና ዘገሊላ” የተባለው፡ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያምና ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ተጠርተው በተገኙበት ሠርግ ላይ፡ እርሷ፡ በእናትነት፡ ልጇም፡ በልጅነት ደረጃ ተነጋግረው፡ የመጀመሪያው ታላቅ ተአምር የተፈጸመበት ቦታ፡ “ቃና ዘገሊላ” ወይም፡ “የገሊላዋ ቃና” እየተባለ የሚጠራ ስለኾነ ነው።

**የድንግል ማርያም፡ እመ አምላክነትና አማላጅነት፡
በይፋ የታወቀበት ሠርግ፡፡**

የቃና ዘገሊላ ዝክረ ነገር፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ ይህን ያህል፡ ከፍተኛ ግምት ተሰጥቶት፡ በዚህ መልክ የሚከበረው ያለምክንያት አይደለምና፡ ይህንኑ እንግለጽላችሁ!

በዚያ ሠርግ ላይ የኾነውንና የደረሰውን ኹሉ፡ ወንጌላዊው ዮሐንስ፡ እንዲህ ሲል ጽፎታል፡- “በገሊላ ቃና፡ ሠርግ ነበረ፤ የኢየሱስም እናት፡ በዚያ ነበረች፤ ኢየሱስም ደግሞ፥ ደቀ መዛሙርቱም ወደሠርጉ ታደሙ፡፡

“የወይን ጠጅም ባለቀ ጊዜ፡ የኢየሱስ እናት፡ 'የወይን ጠጅ እኮ የላቸውም!' አለችው፡፡ ኢየሱስም፡ 'እናቴ ሆይ! ለምን ታስቸግሪኛለሽ? ጊዜዬ እኮ ገና አልደረሰም!' አላት፡፡ እናቴም፡ ለአገልጋዮቹ፡ 'የሚላችሁን ኹሉ አድርጉ!' አለቻቸው፡፡ አይሁድም እንደሚያደርጉት የማንጸት ልማድ፡ ስድስት የድንጋይ ጋኖች፡ በዚያ ተቀምጠው ነበር፤ እያንዳንዳቸውም፡ ኹለት ወይም ሦስት እንስራ ይይዙ ነበር፡፡

“ኢየሱስም፡ 'ጋኖቹን፡ ውኃ ሙሷቸው!' አላቸው፡፡ እስከአፋቸውም ሞሏቸው፡፡ 'አሁን ቀድታችሁ፡ ለአሳዳሪው ስጡት!' አላቸው፡፡ ስጡትም፡፡ አሳዳሪውም፡ የወይን ጠጅ የኾነውን ውኃ በቀመሰ ጊዜ፡ ከወዴት እንደመጣ አላወቀም፤ ውኃውን የቀዱት አገልጋዮች ግን፡ ያውቁ ነበር፤ አሳዳሪውም ሙሽራውን ጠርቶ፡ 'ሰው ኹሉ አስቀድሞ፡ መልካሙን የወይን ጠጅ፥ ከስከሩም በኋላ፡ መናኛውን ያቀርባል፤ አንተስ፡ መልካሙን ጠጅ፡ እስካሁን አቆይተሃል፤' አለው፡፡ ኢየሱስ፡ የገሊላ አውራጃ በምትኾን በቃና ያደረጋት፡ የተአምራቱ መጀመሪያ፡ ይህች ናት፤ ክብሩንም ገለጠ፤ ደቀ መዛሙርቱም፡ በእርሱ አመኑ፡፡” (ዮሐ. 2፥ 1-01፡፡)

ይህ፡ የወንጌላዊው ቃል፡ የሰው ልጆች ለኾንነው ኹሉ፥ በተለይም፡ ለእኛ፡ ለኢትዮጵያውያን፡ በቁም ነገር ልናስተውላቸው የሚገቡ መልእክቶችን አስተላልፎልን እናገኘዋለን፡፡ እነዚህም፡ የሚከተሉት ናቸው፡-

1ኛ፡ የቅድስት ድንግል ማርያምና የልጇ የኢየሱስ ክርስቶስ፡ በዚያ የሠርግ በዓል ላይ፡ መገኘት፡ “ባልና ሚስት፡ አንድ ሥጋ ናቸው እንጂ፡ ኹለት አይደሉም፤ እግዚአብሔር አንድ ያደረገውን፡ እንግዲህ፡ ሰው አይለዩው!” ተብሎ፡ ፈጣሪ አምላክ፡ በፍጥረት መጀመሪያ፡ በአዳምና ሔዋን የመሠረተውን፥ ኢትዮጵያውያንም፡ በኪዳነ ልቦናና በኪዳነ ኦሪት፡ ጠብቀው ያኖሩት፡ የብሉዩ ኪዳን የጋብቻ ሥርዓት፡ በአዲሱ የምሕረት ኪዳን፡ በኪዳነ መንፈስ ቅዱስም፡ መጽናቱንና መጽደቁን፥ መቀደሱንም ያረጋግጥልናል፡፡ (ዘፍ. 2፥ " -" 5፡፡ ማቴ. 09፥ 3-6፡፡)

2ኛ፡ የሠርጉ በዓል፡ በእርግጥ፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ማንነትና ክብር በይፋ የተገለጠበት መኾኑን፡ ራሱ፡ የወንጌላዊው ቃል፡ በሚበቃ ያስረዳል፡፡

በዚያ ቃል መሠረት፡ ያ፡ “ይወርዳል! ይወለዳል!” ተብሎ፡ ትንቢት የተነገረለትና በተስፋ የሚጠበቀው መሢሕ፡ በመካከላቸው የተቀመጠው ኢየሱስ ክርስቶስ መኾኑን፡ የልጇን ማንነትና ክብር፡ ከጽንሰቱ ጀምሮ ከምታውቀው፡ ከእናቱ፡ ከድንግል ማርያም በቀር፡ ደቀ መዛሙርቱና የሠርጉ ደጋሾች፥ የእኒህ አገልጋዮችና ሌሎቹ ዕድምተኞች፡ አረጋግጠው አውቀዋል፤ አምነውማል፡፡

ይህም የኾነው፡ ንጹሐን ውኃ፡ በፊታቸው፡ ወደወይን ጠጅነት ለውጦ፡ በተለየ ማለፊያነቱ እያደነቁና እያጣጣሙ እንዲጠቡት ያደረገበትን ተአምሩን፡ በገዛ ዓይኖቻቸው ስለተመለከቱ ነው፡፡ ያን ድንቅ ሥራ ያዩት ኹሉ፡ “ሰው የኾነው፡ የእግዚአብሔር ልጅ፡ እርሱ ነው!” ብለው፡ ከማመን፥ የአምላክነቱንም ክብር፡ አውቀው ከመቀበል በቀር፡ ሌላ አማራጭ አልነበራቸውም፡፡ ለዚህ እውነታ ምስክርነት፡ “ኢየሱስ፡ የገሊላ አውራጃ በምትኾን በቃና ያደረጋት፡ የተአምራቱ መጀመሪያ፡ ይህች ናት፤ ክብሩንም ገለጠ፤ ደቀ መዛሙርቱም፡ በእርሱ አመኑ፡፡” የሚለው፡ የወንጌላዊው መዝጊያ ዐረፍተ ነገር የሚበቃ ይኾናል፡፡

3ኛ: እግዚአብሔር: ያ: መለኮታዊ ድርጊት: በቃና ዘገሊላ ሠርግ ላይ እንዲፈጸም፤ ያም ድርጊት ተጽፎ: ከትውልድ ወደትውልድ እየተላለፈ: የዓለም ሕዝብና አሕዛብ እንዲያነቡት ያደረገው: የኢየሱስ ክርስቶስ ማንነትና ክብር እንዲገለጽ ብቻ ሳይኾን: በይበልጥ: የእናቱ የቅድስት ድንግል ማርያም: ማንነትና ክብር በይፋ እንዲታወቅ ለማድረግ መኾኑ: ከራሱ: ከወንጌላዊው ቃል: በቀላሉ መረዳት ይቻላል:: ይኸውም: “እናቴ ሆይ! ለምን ታስቸግሪኛለሽ? ፍጥረተ ዓለሙን ለማዳን: ሰው የኾንሁት እግዚአብሔር ወልድ: እኔ መኾኔን: ለዓለሙ የምገልጽበት ጊዜዬ እኮ: ገና አልደረሰም!” የሚለው ነው::

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ: ማንነቱን: በይፋ የገለጸባቸው: ሌሎቹና ብዙዎቹ ታላላቅ ተአምራቱ: ገና ወደፊት ተከታትለው የሚፈጸሙ ስለኾኑ: ይህ: የቃና ዘገሊላው የሠርግ በዓል: ለኢየሱስ ክርስቶስ ማንነትና ክብር መገለጫ እንዲኾን የማስፈለጉ ነገር: ይህን ያህል ክብደት የሚሰጠው መስሎ አለመታየቱን: የጥቅስ ኃይል ቃል: በግልጽ ያመለክታል:: የቃና ዘገሊላው የሠርግ አውድማ: በመለኮታዊው ዕቅድ የተዘጋጀው: ያለጥርጥር: ለቅድስት ድንግል ማርያም ማንነትና ክብር መገለጫ እንዲኾን ታስቦ መኾኑን: ካውድማው የተሰበሰበው የሃይማኖት ፍሬ በሚበቃ ያረጋግጣል::

4ኛ: “ልጄን በሠርግ እድራለሁ! የሚል ማንም ቤተሰብ: የሚደግሠው የድግሥ መጠን: ከሚጋበዛቸው ዕድምተኞች (ከሚጠራቸው ተጋባዦች) በላይ የሚትረፈረፍ መኾኑን፤ ያም ባይኾን: የሚበቃ መኾኑን: በቅድሚያ አውቆና አረጋግጦ የማይዘጋጅ ማነው? ገበታውስ የሚሰናዳው: የተጠራው ሰው ብዛት ታውቆ አይደለምን? ይህም ኾኖ: ከሙሽራው ጋር የሚመጡት ሠርገኞች ቁጥራቸው እንዲታወቅ ይደረግ የለምን?

ይህ ኹሉ ጥንቃቄ አስቀድሞ የሚደረገው: የተደገሠው ድግሥ አንሶ: በቤተሰቡ ላይ ኅፍረትና ውርደት እንዳይደርስ ለማድረግ አይደለምን? ድንግል ማርያምና ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ሳይኾኑ: የልጄ ደቀ መዛሙርት ጭምር ተጠርተው ከመጋበዛቸው ጋር: እመቤታችን: “የወይን ጠጅ እኮ የላቸውም!” ብላ: የቤተሰቡን ገመና: ለልጄ በቀስታ ማዋየቷ: ያ ሠርግ: የቅርብ ቤተ ዘመዳቸው በዓል መኾኑን: አረጋግጦ ያሳያል::

ታዲያ: ይህን የመሰለው አሳፋሪ ኹኔታ: በዚያ የዘመድ ቤተሰብ ላይ እንዲደርስ: በግብዣው ላይ የተሳተፈው መንፈስ እግዚአብሔር: ለምን: ፈቀደ? ያ ሠርግ: ለመለኮታዊ ዓላማ ማስፈጸሚያ: በመለኮታዊ ዕቅድ: ኾን ተብሎ የተዘጋጀ መድረክ: ወይም አውድማ ቢኾን አይደለምን? ቀደም ብሎ እንደተጠቀሰው: በመለኮታዊው ዕቅድ የተዘጋጀው: ያ መለኮታዊ ዓላማም: የቅድስት ድንግል ማርያምን ማንነትና ክብር ለሰው ልጆች ኹሉ ለመግለጽና ለማሳወቅ መኾኑ በዚህ ይታወቃል::

5ኛ: በዚህ የሠርግ በዓል ላይ በተፈጸመው ተአምር ምክንያት: የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክነት ታውቆ: መለኮታዊ ክብሩ: በሰዎች ዘንድ እንደተገለጠ ኹሉ: እስከዚያች ቀን ድረስ: የሰው እናት ትመስላቸው የነበረችው: ድንግል ማርያም: “አምላክን የወለደች” የአምላክ እናት መኾኗ በይፋ ታውቆ: “ወላዲተ አምላክ” የተባለችበት ማንነቷና ክብሩ: በሰዎች ዘንድ ተረጋግጧል::

6ኛ: ቅድስት ድንግል ማርያም: “የአምላክ እናት” በኾነችበት: በዚህ ማንነቷና ክብሩ: ከአምላክ በታች: ማድረግ የሚሳናት: አንዳችም ነገር አለመኖሩ፤ ለበጎ ነገር ከኾነም: አምላክ: ሊያደርግ የማይፈልገውን እንኳ: በእናትነቷ: ማስደረግ የምትችልበት ሥልጣን የተሰጣት መኾኗ: በዚያ ሠርግ ላይ: ያለውልውል: በይፋ ተመስክሩዋል:: ይኸውም: “የወይን ጠጅ ስላለቀባቸው: ሊኾንላቸው የሚገባውን ማድረግ ትችላለህና: ልጄ: እባክህ: ከዚህ ጉድ፤ ከዚህ ኅፍረት አውጣቸው!” በሚል መልክ: እርሷ ያቀረበችለት ጥያቄ: የምስክሩ መንሻ ነው::

እርሱ ደግሞ፡ በቁጣና በቁርጥ ቃል የሰጣት መልስ፡ “እኔ፡ ከአንቺ ሰው ኾኜ የተወለድሁ ብኾንም፡ ኹሉን ማድረግ የምችለው፡ እግዚአብሔር ወልድ እንደመኾኔ፡ በአምላክነቱ፡ የምሠራውን ሥራና ያንንም የማደርግበትን ጊዜ የምወስን እኔ ነኝ! ስለዚህ፡ ይህን ማንነቴን የምገልጽበትን ተአምር እንዳሳይበት የወሰንሁት ጊዜዬ ገና ስላልደረሰ፡ የጠየቅሽውን ልፊጽምልሽ አልችልምና፡ ተደኝ!” የሚል መልክ እንደነበረው ይታወቃል።

ይኹን እንጂ፡ ይህን የመሰለውን ምላሽ የሰጣት፡ ልጁ ወዳጁ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በመለኮታዊ ቸርነቱ፡ ለእናቱ፡ ምን ዓይነቱን፡ ታላቅ የሥልጣን ጸጋን እንዳቀዳጃት፡ ከዚህ የቀጠለው የእናቱ ድርጊት፡ በገሃድ ያሳያል።

እናቲቱ፡ እዚያው፡ በልጇ ዘንድ ቆይታ፡ ሌላ ተጨማሪ ችግሮችን እያከታተለች በማቅረብ፡ ምልጃዋንና ውትወታዋን ልትቀጥል ሲገባትና ስትችል፡ ያን ማድረግን ትታ። ከልጇም ዘወር ብላ፡ በዚያ ፋንታ፡ አገልጋዮቹን ጠርታ፡ “ልጄ የሚላችሁን ኹሉ አድርጉ!” አለቻቸው።

ድንግል ማርያም፡ ይህን፡ ራሷ፡ በቀጥታ፡ የሰጠቻቸውን ትእዛዝ፡ ወዲያው የፈጸሙት፡ እነርሱ፡ አገልጋዮቹ ብቻ አይደሉም፤ አምላክ የኾነው ልጇም፡ ያለአንዳች ተከታይ። ወይም፡ ተጨማሪ ጥያቄ፡ በፍጹም ታዛዥነት፡ ለፍጻሜ አበቃው እንጂ።

በዚህ፡ በእናቲቱ ትእዛዝ መሠረት፡ አገልጋዮቹ፡ ወደእርሱ፡ ወደልጇ ቀርበው፡ “እናትህ፡ 'ልጄ የሚላችሁን ኹሉ አድርጉ!' ብላ፡ ወደአንተ ላከችን፤ ምን እንድናደርግ ትወድዳለህ? እዘዘን!” ብለው፡ በፊቱ በቆሙ ጊዜ፡ ወደእናቱ ኹዶ፡ “ምነው እናቱ? ያልኩሽን አልተረዳሽሏኝምን? ምነው እንዲህ አጋለጥሽኝ? 'አይኾንም!' ብዬሽ አልነበረምን?” አላለም። የልቧን አሳብና ፍላጎት ስላወቀው፡ ከእርሷ፡ ተጨማሪ ምላሽ፡ ወይም ማብራሪያ ሳይጠይቅ፡ የእናቱን ትእዛዝ፡ ያለአንዳች ማመንታት ፈጸመ።

7ኛ፡ የሰውን ዘርና ዓለሙን ኹሉ ሊያድን፡ ሰው የኾነው አምላክ፡ የግብዣውን ጥሪ ተቀብሎና ራሱ ተገኝቶ እየተጋበዘበት ባለው፡ በዘመዶቹ ሠርግ ላይ፡ ይህን የመሰለ ችግር መድረሱን ሲያውቅ፡ ቀድሞውንስ ቢኾን፡ እንዴት ዝም አለ? ከዚህም በላይ፡ እናቱ፡ የሚቻለው መኾኑን እያወቀች፡ ለተቸገሩት ዘመዶቻቸው፡ ያን፡ እጅግ አስፈላጊና አስቸኳይ የኾነ እርዳታ እንዲያደርግላቸው ስትጠይቀው፡ ያን የመሰለ፡ ርኅራኄና ኅዘኔታ የጎደለው ያስመሰለውን፡ ከባድ የአሉታ ምላሽ ለእንዴት ሊሰጣት ወድዶ መረጠ? ይህ የጌታ ኹኔታ፡ ለማያምን ቀርቶ፡ ለሚያምን ደካማም ቢኾን፡ ግራ የሚያጋባ ነገር ኾኖ ይታያል።

ነገር ግን፡ ለምን፡ እንዲህ ያለው ነገር እንዲደርስ ፈቃዱ እንደኾነ ለመረዳት፡ ቀደም ብሎ ወደተጠቀሰው፡ ወደመለኮታዊው ዕቅድና ዓላማ መለስ ብሎ ማስተዋልን ይጠይቃል። ዕቅዱና ዓላማው እኮ፡ የእናቱን፡ ማንነትና ክብር ለመግለጥ ስለኾነ፡ መድረኩን፡ ለእርሱ ማንነትና ክብር መገለጫ ሳይኾን፡ በሙሉ፡ ለእርሷ ማንነትና ክብር መገለጫ እንዲኾን መልቀቁን፡ በማስተዋል መመልከት ነው።

የቅድስት ድንግል ማርያም ክብርዋ፡ አማላጅነቷ ነው፤ ይኸውም፡ “የእናት ምልጃ፡ ፊት አያስመልስ! አንገት አያስቀልስ!” እንደሚባለው፡ ይህን የመሰለው መለኮታዊ ቸርነት፡ ይደረግላቸው ዘንድ፡ ሰዎች፡ በፍጹም ሃይማኖት ኾነው፡ በስሟ፡ ወደእግዚአብሔር የሚያቀርቡት ልመና፡ በቋሚ ምልጃዋ፡ ተቀባይነትንና ተፈጻሚነትን ማስገኘቱ ነው።

የሰው ልጆች፡ ራሳቸውን፡ ለእግዚአብሔር ማደሪያነት ካበቁ፡ በፈጣሪና በፍጡራን መካከል ጣልቃ ገብተው፡ የመለኮትን ምሕረት ለማስገኘት የሚችሉበትን የአማላጅነት ሥልጣንን ሊሰጣቸው፡ እግዚአብሔር ፈቃዱ እንደኾነ፡ በዚህ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በቅድስት እናቱ፡ በድንግል ማርያም አሳሳቢነት በፈጸመው፡ በአዲሱ ኪዳን መለኮታዊ ድርጊቱ አረጋግጦ አሳይቷል። ያሳየውም፡ ይህ የመለኮት ቸርነት፡ እየራሳቸውን፡ በሃይማኖትና በምግባር፡ ለዚህ ጸጋ ላበቁ ለሰው ልጆች ኹሉ ጭምር መኾኑን ነው።

እንግዲህ፡ ለሰብአዊቷ እናት፡ ከመለኮት ልጅ የተሰጣት ሥልጣንና ክብር፡ ይህ ነው። ታዲያ! ፈጣሪ፡ በሰብአዊ አእምሮ፡ ሊታሰብና በሰብአዊ አንደበት፡ ሊገለጽ፥ በሰብአዊ ዓቅምም ሊተገበር በማይቻል ቸርነቱና ጥበቡ ያደረገውን ይህን፡ የፍጹም ለጋሥነቱን ሥራ፥ ከዚህ የተነሣም፡ ራሱ ሰው፡ በእርሷ ምክንያት ያገኘውን፡ የመጨረሻውን ታላቅ ሥልጣንና ክብር እያደነቁ በማመስገን ፈንታ፡ ሰዎች፡ በምድር ላይ፡ እርስ በርሳቸው የሚያካኙትን ምቀኝነት፡ ሳያፍሩና ሳይፈሩ፡ “ድንግል ማርያም አታማልድም!” እያሉ፡ በጸጋ ሰጪው መለኮት ልጅና በጸጋ ተቀባይዋ እናት ላይ ጭምር ሊያሳዩና ሊፈጽሙ ይገባልን? የለም፥ አይገባም።

ከዚህ አስከትለን፡ የ“ቃና ዘገሊላ” እና የቅዱስ ሚካኤል በዓላት፡ በጥር 02 ቀን፡ አብረው እንዲከበሩ የተደረጉባቸውን ምክንያቶች፡ እናቀርባለን፡-

1ኛ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከጥምቀቱ በኋላ፡ አምላክነቱ፡ ለመጀመሪያ ጊዜ፡ በይፋ የተገለጠው፡ በቃና ዘገሊላ ስለነበረ፡ ከጥምቀት በዓል ጋር ተያይዞና ቀጥሎ ሊከበር የሚገባና የሚያስፈልግ ኾኗል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስና እናቱ፡ ቅድስት ድንግል ማርያም በተገኙበት፡ ቅዱስ ሚካኤልም፡ በዚያ፡ በቃና ዘገሊላ ሠርግ ላይ እንዳልተለየ ስለሚታመን፡ የቃና ዘገሊላን በዓል፡ ከዚህ ሊቀ መላእክት በዓል ጋር አብሮ እንዲከበር ማድረጉ፡ በእርግጥ፡ ተስማሚ፥ ተገቢና አመቺ ይኾናል።

2ኛ፡ በጥር 02 ቀን፡ የሚከበረው፡ የቅዱስ ሚካኤል በዓል፡ የይስሐቅና የርብቃ ልጅ የኾነው ያዕቆብ፡ የመንትያ ታላቁን፡ የዔሳውን ብኩርና፡ ከቡራኬ ጋር፡ ከአባታቸው ከይስሐቅ በማታለል ስለወሰደበት፡ ወንድሙ ሊቀለው መፈለጉን ተረድቶ፡ ወደእናቱ ወንድም፡ ወደአጎቱ፡ ወደላባ አገር ከብልሎ በኼደ ጊዜና እዚያ፡ በኖረበት ዘመን፥ ኋላም፡ ከሚስቶቹና ከልጆቹ፥ ከብዙ ከብትም ጋር ወደወላጆቹ አገር ተመልሶ፡ ከወላጆቹ ቦታ እስከደረሰበት ቀን ድረስ፡ ከእግዚአብሔር ታዝዞ፡ ሳይለየው የጠበቀውን ቅዱስ ሚካኤልን እናዘክርበታለን።

3ኛ፡ የእሥራኤል ልጆች፡ በዘመነ ኦሪት፡ ለአርባ ዓመታት፡ በምድረ በዳ በሚፈተኑበት ጊዜ፡ የብሉይ ኪዳን ታቦተ ጽዮን፡ በመካከላቸው ሣለች፡ ዓቃቤ መልአክ ኾኖ፡ እርሷን ያገለግልና ሕዝቡን ይጠብቅ የነበረው፡ ይኸው ሊቀ መላእክት እንደነበረ ኾሉ፡ ዛሬም፡ ለጥምቀት በዓል፡ ከቤተ መቅደሱ፡ ወደባሕረ ጥምቀቱ ወርዶ፥ በዚያም ኹለት ሌሊት አድሮ፡ እንደሌሎቹ ታቦታት፡ በጥር 01 ቀን ሳይኾን፡ በዓሉ በሚውልበት፡ በጥር 02 ቀን፡ ወደመንበረ መቅደሱ ከሚመለሰው፡ ከአዲስ ኪዳን ታቦት ሳይለይ የሚያገለግለውን፡ የዚህኑ የቅዱስ ሚካኤልን ተልእኮ እናስታውስበታለን።

የቅዱሳን አማላጅነት ተረጋግጦ የተመሰከረበት ኹኔታ።

እግዚአብሔር፡ ስለቅድስት እናቱ፡ ድንግል ማርያም፡ በቃና ዘገሊላ የሠርግ በዓል ላይ፡ በገሃድ ያሳየውን የመሰለ፡ መለኮታዊ የቸርነት ድርጊቱን፡ በብሉይ ኪዳንና በአዲሱ ኪዳን ዘመናትም መፈጸሙ ታይቷል፤ ከእነዚህም መካከል፡ አንዳንዶቹን፡ እንደሚከተለው፡ በምሳሌነት መጥቀሱ፡ አግባብና በቂ ይኾናል፡-

1ኛ. የብሉይን ኪዳን በሚመለከት፡ በኢትዮጵያ ኖሮ፥ ኢትዮጵያዊት ሚስት አግብቶና በእርሷ ብቻ ተወስኖ፡ ከእርሷ ልጆችን ከወለደ በኋላ፡ እግዚአብሔር፡ በዚህ ኢትዮጵያዊነቱ፡ ወደግብፅ ልኮት፡ የእሥራኤልን ልጆች፡ ከባርነት ነጻ ባወጣቸው፡ በሙሴ ላይ ስለደረሰው ገድል የሚያስታውሰው ዜና መዋዕል ይገኛል።

አዎን! እሥራኤል፡ የቀይ ባሕርን፡ በአምላካቸው ተአምራዊ ኃይል ከተሻገሩ በኋላ፡ ሙሴ፡ ስለሚቀጥለው አካሄዳቸው፡ መለኮታዊውን መመሪያ፡ ከፈጣሪው ለመቀበል፡ ወደደብረ ሲና ወጥቶ፡ በሱባዔ፡ ለአርባ ቀናት ቢዘገይባቸው፡ ወንድሙን አሮንን፡ “እንደአሕዛብ፡ በፊታችን የሚኾኑ ጣዖት ካልሠራህልን!” ብለው አስጨንቀው፡ ላቆሙት የጥጃ ምስል መስገዳቸውና መሠዋታቸው ይታወሳል፤ እግዚአብሔርም፡ ይህን ግብራቸውን አውቆ፡ “ይህ ሕዝብ፡ አንገተ ደንዳና ነው፤ አሁንም ቊጣቤ እንዲቃጠልባቸውና እንዳጠፋቸው ተወኝ! አንተንም፡ ለታላቅ ሕዝብ መሪ አደርግሃለሁ!” ባለው ጊዜ፡ ሙሴ፡ ስለሕዝቡ፡ በአምላኩ ፊት ጸልዮ እንዳማለደ፡ “እግዚአብሔርም፡ በሕዝቡ ላይ ሊያደርግ ስላሰበው ክፉ ነገር ራራ።” በሚለው የአራቱ ቃል መሠረት፡ ለሕዝቡ ምሕረትን እንዳስገኘ፡ በቅዱሳት መጻሕፍት ምስክርነት ተረጋግጧል። (ዘጸአ. #2፥ 7-04።)

2ኛ. የአዲሱን ኪዳን በሚመለከት፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “እናንተን የሚቀበል፡ እኔን ይቀበላል፤ እኔንም የሚቀበል፡ የላከኝን ይቀበላል። ነቢይን፡ በነቢይ ስም የሚቀበል፡ የነቢይን ዋጋ ይወስዳል፤ ጻድቅንም፡ በጻድቅ ስም የሚቀበል፡ የጻድቁን ዋጋ ይወስዳል። ማንም፡ ከእነዚህ ከታናናሾቹ፡ ለአንዱ፡ ቀዝቃዛ ጽዋ ውኃ ብቻ፡ በደቀ መዝሙር ስም የሚያጠጣ፡ እውነት እሳችኋለሁ፡ ዋጋው አይጠፋበትም።” ሲል የተናገረው ቃል፡ እግዚአብሔር፡ ለበቁት የሰው ልጆች፡ በሕይወተ ሥጋም ሣሉ፥ በሕይወተ ነፍስም እያሉ ለሰጣቸው የማማለድ ጸጋ በቂ ማስረጃ ነው። (ማቴ. 0፥ \$-\$2።)

አስተርእዮ ማርያም፡

“አስተርእዮ ማርያም”፡ ጥር "1 ቀን የሚውለው፡ የቅድስት ድንግል ማርያም፡ የፍልስተ ሥጋዋ መታሰቢያ በዓል ነው። በዓሉ፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ በሰውነት ተወልዶና ማንነቱ በይፋ ታውቆ በተገለጠበት፡ ከጥምቀቱ ጀምሮ ባለው ወራት ውስጥ ስለሚከበር፡ የ“አስተርእዮ ማርያም” ተብሏል።

የድንግል ማርያም፡ የዕረፍቷና ፍልስተ ሥጋዋ፥ የትንሣኤዋና የዕርገቷ ዜና።

ቀደም ብለን፡ በጽንሰቷ የጀመርነውን፡ የቅድስት ድንግል ማርያምን ዜና መዋዕል፡ እዚህ ላይ ቀጥለን፥ እስከመጨረሻውም አድርሰነው፡ ስለእርሷ ያለንን እውቀት የተሟላ እናደርገዋለን።

አዎን! እኛ ኢትዮጵያውያን፡ ቀድሞ፡ በሥነ ፍጥረት፥ ኋላም፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ተገልጸ፡ ብዛታቸው ሊቆጠር የማይቻል፡ መልካካም ነገሮችን ላበረከተልን ፈጣሪያችን፡ ለእግዚአብሔር እንደምናደርገው ኹሉ፥ “እናታችንና ንግሥታችን፥ ሃይማኖታችንና አገራችን” ስለኾነችው፡ ስለቅድስት ድንግል ማርያምም፡ በየሕሊናችን የምናስበው፥ በአንደበታችን የምንናገረውና በየሕዋሳታችን የምንፈጽመውም ኹሉ፡ በየሕይወታችን ውስጥ፡ አብሮን ሕያው ኾኖ ለዘወትር ባለማቋረጥ የሚካኾኑ እንጂ፡ በአንድ ቀን ብቻ የተወሰነ አይደለም።

አኹንም፡ እዚህ ላይ አቅርቦን የምናሰማችሁ ዜና መዋዕሏ፡ በተለይ፡ በአዲስ ኪዳን መጽሐፍ ውስጥ ተመዝግቦ የሚነበበውን፥ ልጄ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እስካረገበትና መንፈስ ቅዱስ፡ በሐዋርያት ላይ እስከወረደበት ቀን ድረስ ያለውን ሳይኾን፡ ከዚያ በኋላ፡ በዚያው መልክና ይዘት የቀጠለው ምድራዊ ሕይወቷ፡ በ^4 ዓመታት ዕድሜዋ ካበቃበት የዕረፍቷ ቀን ተነሥተን፡ የመጨረሻ የኾነውን ዜናዋን ብቻ ይኾናል፤ እርሱም፡ የዕረፍተ ሥጋዋን በዓል በምናከብርባት፡ በዚች ዕለት፡ እንዲህ በሚለው ቃል ይገለጻል።

የእመቤታችን ሥጋዊ ዕረፍቷ፡ ጥር "1 ቀን፡ በዕለተ እሁድ ነው። 02ቱም የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያት፡ የዕረፍቷን ቀን፡ ቀደም ብለው፡ በመንፈስ ቅዱስ ተረድተው፡ በሙሉ፡ በአጠገቧ ተሰባስበው ስለነበረ፡ ቃላት አሰምታቸውና በረከቷን አሳድራባቸው፡ በሰላም አንቀላፋች። እነርሱም፡ ሰውነቷን፡ በአጎበር አድርገው፡ ሊቀብሩ፡ ወደጌቴሴማኒ ተሸክመው ሲኹዱ፡ አይሁድ፡ እንደልማዳቸው፡ “ቀድሞ፡ ልጄን፡ 'ተነሣ! ዓረገ!' እያሉ፡ ሲያውኩን ይኖራሉ፤ ዛሬ ደግሞ፡ እርሷን፡ 'ተነሣች! ዓረገች!' እያሉ ሊያውኩን አይደለምን? ኑ! በእሳት እናቃጥላት!” ብለው ተነሡ። “ታውፋንያ” የሚባል አይሁዳዊ፡ ተራምዶ፡ አስበሬኗ ያረፈበትን የአልጋውን አጎበር ጨበጠው። ወዲያው፡ የእግዚአብሔር መልአክ፡ ኹለቱንም እጆቹን ቀጣው! እጆቹም፡ በአጎበሩ ላይ ተንጠልጥለው ቀሩ!

ታውፋንያ፡ ሳያስበው፡ ድንገት በደረሰበት፡ በዚህ ጽኑ መቅደፍት እጅግ ተደናግጦ፡ እዚያው በወደቀበት፡ በኢየሱስ ክርስቶስ አመነ! “የእውነተኛው አምላክ፡ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ እናት፡ አንቺ፡ በእውነት፡ ድንግል ነሽ! ስለዚህ፡ እኔን በደለኛውን፡ ይቅር ትዩኝ ዘንድ፡ እለምንሻለሁ!” ሲል፡ በልቅሶና በዕንባ፡ ወደእመቤታችን ባቀረበው የልመና ጸሎቱ፡ በሐዋርያትም ምልጃ፡ እጆቹ ወደነበሩበት አካሉ ተመልሰውለት፡ ደኅና ኾነ።

ከዚህ በኋላ፡ መልአኩ፡ ሐዋርያው ዮሐንስን ጨምሮ፡ እመቤታችንን፡ በደመና ነጥቆ፡ ወደገነት ወሰዳት፤ እዚያም፡ በፀሐይወት ሥር አኖራት። ኋላ፡ ሐዋርያት፡ ዮሐንስን ሲያገኙት፡ “እመቤታችን እንደምን ኾነች?” አሉት። እርሱም፡ “በገነት፡ ከፀሐይወት ሥር ዐርፋለች!” አላቸው።

የቀሩት ሐዋርያት፡ “ዮሐንስ፡ ያን ድንቅ የእግዚአብሔርን ሥራ አይቶ፡ እኛስ፡ ሳናይ፡ እንዴት እንቀራለን!? አቤቱ፡ ለእኛም ቸርነትህን አድርግልን!” ብለው፡ በነሐሴ መባቻ (መግቢያ= 1 ቀን)፡ በአንድነት ኾነው፡ ወደፈጣሪያቸው የሚቀርብ፡ የሱባዔ (የ1 ሳምንት) ጸምና ጸሎት ጀመሩ። በኹለተኛው ሱባዔ ማብቂያ ዕለት፡ ነሐሴ 04 ቀን እሁድ፡ የእመቤታችንን ትኩስ ሥጋ፡ መልአኩ፡ ከገነት አምጥቶ፡ ለሐዋርያት ሰጣቸው። እነርሱም፡ ልመናቸው ስለተፈጸመላቸው፡ ፈጣሪያቸውን፡ በጸሎት አመስግነው፡ በዚያችው ዕለተ እሁድ፡ ቅዱስ ሥጋዋን ወስደው ቀብረውታል።

እርሷም፡ በሦስተኛው ዕለት፡ ነሐሴ 06 ቀን፡ ማግሰኛ ተነሥታለች! የእመቤታችንን ትንሣኤ፡ “ከመ ትንሣኤ ወልዳ”፤ ወይም፡ “እንደልጄ ትንሣኤ” ያሰኘው፡ ይህ፡ በሦስተኛው ቀን፡ ከሙታን ተለይታ የመነሣቷ እውነታ ነው። ይህን እውነታ፡ በተቻለ መጠን፡ እንዲህ በሚል ቃል እናብራራላችኋለን፡-

“በገነት የቆየችው የእመቤታችን ነፍስ፡ ሕያው ኾኖ፡ በገነት አብሩዋት እንዲቆይ ተደርጎ፡ በሐዋርያት የሱባዔ ምልጃ ምክንያት፡ ኋላ፡ በመልአኩ እጅ፡ ወደምድር ተመልሶላቸው፡ እሁድ ቀብረውት፡ እስከማግሰኛ በመቃብር ካረፈው፡ የመለኮት ማደሪያ ሥጋዋ ጋር፡ በሦስተኛው ቀን ተዋሕዳ፡ ከሙታን ተለይታ ተነሣች!” ማለት ነው። በዚህም፡ ቀደም ብሎ፡ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሞት፤ መቃብርና ትንሣኤ ተፈጽሞ የታየው መለኮታዊ ትንግርት መደገሙ፡ በእውን ተረጋገጠ።

“መለኮት የተዋሐዳት፡ የልጄ የኢየሱስ ክርስቶስ ነፍስ፡ በዕለተ ዓርብ፡ በመስቀል ላይ፡ ራቁቱን ከተዘረጋው ሥጋዋ ተለይታ፡ ያመኑ ነፍሳትን፡ ነጻ ልታወጣ፡ ወደሲኦል ወርዳ ሣለች፡ ያ በመስቀል ላይ ቀርቶ የነበረው፡ መለኮት የተዋሐደው ሥጋዋ ደግሞ፡ በመቃብር ዐርፎ፡ ከቆየ በኋላ፡ በሦስተኛው ቀን፡ እሁድ፡ ሥጋውና ነፍሱ እንደገና ተዋሕደው፡ ከሙታን ተለይቶ እንደተነሣ” ማለት ነው።

ይህ ኹሉ ሲኾን፡ ማለትም፡ በመጀመሪያው የሐዋርያት ሱባዔ ጊዜ፡ ሐዋርያው ቶማስ፡ በቦታው አልነበረም። ለሐዋርያት በተሰጣቸው የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ፡ እርሱም፡ እንደለመደው፡ ደመና ጠቅሶ፡ እግዚአብሔር ባወቀውና ባደረገው ምክንያት ዘግይቶ፡ በዚያ እየተጓዘ፡ ከሀገረ ስብከቱ፡ ወደወንድሞቹ ሐዋርያት ሲመጣ፡ እመቤታችንን፡ ስታርግ አገኛት።

ያችም ዕለት፡ ትንሣኤዋ ብቻ ሳይኾን፡ ዕርገቷም፡ እንደልጇ ዕርገት፡ በ\$ኛው ቀን የተፈጸመባት፡ መስከረም "1 ቀን፡ እሁድ ነበረች። ቶማስም፡ ከደመናው ሊወድቅ እስኪናወጽ ድረስ፡ ሰውነቱ ታውኮበት፡ “ቀድሞ፡ ሌሎቹ ወንድሞቼ ኹሉ ታድለው፡ የልጅሽን ትንሣኤ ሲያዩ፡ እኔ ብቻ ሳላይ ቀረሁ፤ አኹን ደግሞ፡ እነርሱ፡ ኹላቸው፡ ይኸው፡ ያንቺን ትንሣኤ ቀድመው ሲያዩ፡ እኔ ብቻ ሳላይ ቀረሁን?” ብሎ ማዘኑን ገለጸላት። እመቤታችንም፡ “አይዞህ! አትዘን፤ እኒያ ወንድሞችህ፡ ኹላቸውም፡ ትንሣኤዬን፡ ዕርገቴንም አላዩም፤ አንተ ግን፡ ታድለሃል፤ ኹለቱንም አይተሃልና። አኹንም፡ ኼደህ፡ 'ተነሣች! ዐረገች!' ብለህ ንገራቸው!” ብላ፡ ተገንዛበት የነበረውን ሰበን (ሸማ) ሰጥታ፡ ሰደደችው።

ቶማስ፡ ከቦታው ደርሶ፡ በሱባዔና በጉባኤ የሰነበቱትን ሐዋርያትን ሲገናኛቸው፡ “አረ! የእመቤታችን ነገር፡ እንደምን ኾነ?” ብሎ ጠየቃቸው። እነርሱም፡ “ሥጋዋን ተቀብለን አግኝተን ቀበርናት!” አሉት። “መቼ?” አላቸው። “በነሐሴ መባቻ ሱባዔ ገብተን፡ በ04ኛው ቀን!” አሉት። እርሱም፡ በመገረም፡ “ሞት በጥር፡ በነሐሴ መቃብር! አረ ተወ! ይህ ነገር፡ አይመስለኝም!” አላቸው። ሊቀ ሐዋርያት ጴጥሮስም፡ “አንተ እንጂ፡ ልማድህ ነው! አንተ ብቻ ተጠራጥረህ አትቀርም፤ አንተ እየተጠራጠርህ፡ ሰውን ኹሉ፡ ስታጠራጥር ትኖራለህ፤ አኹንም፡ እውነቱን ልታውቅ ከወደድህ፡ ና እይ!” አለው። ቶማስም፡ የያዘውን ያውቃልና፡ ጸጥ ብሎ ይሰማቸዋል። ከዚህ በኋላ፡ ቅዱስ ጴጥሮስ፡ ተቆጥቶ ኼደ፡ መቃብሩን ቢከፍተው፡ አጣት፤ እርሱም፡ አብረውት የነበሩት የቀሩት ሐዋርያትም ደንግጠው በያሉበት ቆሙ። በዚህ ጊዜ፡ ቶማስ፡ “አታምኑኝም!” ብዬ ነው እንጂ፡ እመቤታችንስ፡ ደስ ይበላችሁ! ተነሥታለች! ዐርጋለች!” አላቸው። ከእርሷ ያገኘውን፡ የተገነዘችበትንም ሰበን ሰጣቸው። ሐዋርያትም፡ ያን በማየታቸው፡ ደስ ብሏቸው፡ ለበረከት ተካፈሉት።

ይህ በኾነ፡ ልክ፡ በዓመቱ፡ የቀሩት ሐዋርያት፡ “ቶማስ፡ ትንሣኤሽን፡ ዕርገትሽን አይቶ፡ እኛ ሳናይ፡ እንዴት እንቀራለን? አቤቱ፡ እኛንም፡ ለዚህ ዕድል አብቅተህ፡ አሳየን!” ብለው፡ ወደፈጣሪያቸው የሚቀርብ፡ ኹለተኛ የሱባዔ ጸምና ጸሎትን፡ ነሐሴ 1 ቀን፡ በአንድነት ጀመሩ።

ነሐሴ 04 ቀን፡ ኹለት ሱባዔን ጨርሰው፡ በሦስተኛው ዕለት፡ ነሐሴ 06 ቀን፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በጽርሐ አርያም፡ ራሱን፡ ሠራዒ (ዋና) ቄስ፡ ቅድስት እናቱን፡ እመቤታችን ድንግል ማርያምን፡ መንበር፡ ቅዱስ ጴጥሮስን፡ ንፍቅ (ረዳት) ካህን፡ ቅዱስ እስጢፋኖስን፡ ሠራዒ ዲያቆን አድርጎ ቀድሶ፡ ቆርቦ፡ እርሷንም፡ እነርሱንም፡ አቀራባቸዋል።

ኪዳነ ምሕረት።

እግዚአብሔር ወልድ፡ “ኢየሱስ ክርስቶስ” ተብሎ፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም በመወለዱ፡ የተገኘው ዘለዓለማዊ የምሕረት ቃል ኪዳን፡ “ኪዳነ ምሕረት” ይባላል። የዓመቱም በዓል፡ የካቲት 06 ቀን ይውላል።

የመጀመሪያዎቹ አዳምና ሔዋን፡ የፈጣሪያቸውን ፈቃድ መተላለፋቸው፡ በየራሳቸውና በልጆቻቸው ላይ፡ የዲያብሎስን ገዢነት፡ የኃጢአትን ቀንበርና የሞትን ፍዳ አመጣባቸው። በየዘመናቱ፡ ለደጋጎች ልጆቻቸው የተሰጡት፡ አምላካውያት ቃል ኪዳናትና የ5ሺ5) ዓመታት ንስሐቸው ግን፡ እግዚአብሔር ወልድን፡ ከሰማየ ሰማያት ልዕልናው፡ ወደምድር አውርዶ፡ ሰው ለመኾን አበቃው፤ መለኮታዊውም ፈቃድ፡ በመጨረሻዎቹ አዳምና ሔዋን፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በድንግል ማርያም ስለተፈጸመ፡ ይህ፡ ፍቅርና ርኅራኄ፡ የሰው ልጆች፡ የእግዚአብሔር ልጆች የሚኾኑበትን፡ የመጨረሻውን ክብር አቀዳጃቸው፤ የኃጢአት ሥርዓትንና የትንሣኤ ሕይወትን አስገኘላቸው።

ይህ፡ የልጅነት ጸጋ፥ ይህ፡ የሥርየት ነጻነት፥ ይህ፡ የትንሣኤ ክብር፡ ለዘለዓለም ጸንቶ
ይኖር ዘንድ፡ በመለኮታዊ የምሕረት ቃል ኪዳን፡ ለአንዴና ለመቼውም ጊዜ ታተመ!

ማኅተሙም፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ከድንግል ማርያም፡ ከሥጋዋ፡ ሥጋን፥ ከነፍሷም፡
ነፍስን ነሥቶ፡ የተዋሐደውና በመስቀል ላይ የሠዋው፥ ዛሬም፡ እኛ፡ እውነተኛች
ኢትዮጵያውያን፡ በንስሐ ነጽተን፡ ከቅዳሴ ጸሎት በኋላ የምንቀበለው፡ ቅዱስ ሥጋውና ክቡር
ደሙ ነው።

በእርሱ፡ በልጅ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ መለኮትነትና በእርሷ፡ በእናቱ፡ በድንግል
ማርያም ሰውነት የተዋሐደ ምሥጢር፡ ለፍጥረቱ ኹሉ፥ በተለይም፡ ለሰው ዘር፡ የተገኘው፡
ይህ ኹሉ ጸጋና በረከት፡ “ኪዳነ ምሕረት” ተብሎ፡ በያመቱ፡ በየካቲት 06 ቀን፡ በኪዳናውያን
ኢትዮጵያውያንና በኪዳናውያት ኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ በጥልቅ መንፈሳዊ ተመስጦ
ይከበራል።

+ + +